

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Mesečnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Ishaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 197.

V Ljubljani, v četrtek 28. avgusta 1890.

Letnik XVIII.

Odnosaji v Istri.

(Izvirni dopis.)

III.

A pravi zmagovalci ne gleda samo na svoje pridobitve, nego na vse, v čemur je ali on nasprotnika oslabil ali v čemur si je nasprotnik sam škodil.

Samo po sebi se razumi, da vsaka naša pridobitev je izguba moči pri nasprotniku.

A v prvi vrsti nam je tu prilika povedati, da smo se odkrižali, če prav ne po svojem delu, največ nadloge, namreč po razpuščenju irredentskega šolskega društva „Pro Patria“. Nepričakovano ko strela iz jasnega neba je prišel od zgoraj ta odluk za nas in naše sovrage. Koliko slovanskih otrok se je učilo v njegovih šolah, koliko naše dece je nam hotel požreti! „Il Diritto Croato“ piše, da s tem društvom pohujšujejo Slované v narodnem oziru. Zato z veseljem pozdravljamo, da se je vendar vlada ujunačila stopiti taki hydri na glavo. — A ko vémo, da hočejo Taljani zopet jednako društvo si osnovati, in da se ne bodo na nas, kakor na dalmatinske Hrvate, preveč hudovali radi našega sicer opravičnega veselja nad tem, češ, da smo jim grozno škodoželjni, zato ne govorim več o tem.

Razpust rovinjske ali trebinjske mestne občine je znamenje, da strastni Lahi ne umejo sami sebe vladati — kaj še-le nas!

Veliko izneverjenje 82.000 gld. in zaprtje sleparskega pokrajinskega blagajnika Grega Riga v Poreču pride na dobro nam in našemu imenu, ker kaj tacega se ne prigodi v naših krajih, kjer so na krmilu Slovenci — ob jednom je to v sramoto laškemu imenu in nov dokaz, kakó slabo gospodarijo tudi s slovanskim denarjem. To je nov dokaz, kakó ne samo dobro, nego i potrebno bi bilo, da bi se vlada na noge postavila sama sebi v čast in prid,

državi v korist, kakor sta rekla „Die Oesterr. Militärzeitung“ in dr. Vitezić, in v prid uboge Istre; naj bi rajše več cest napravili, na primer ono, koje so začeli iz Barban-a v Labinj, a so sredi dela jenjali; naj bi izdali rajše več novcev za pridobivanje vode, iskanje vrelcev, sploh pitne vode, koje v Istri — sami smo priče — takó silno nedostaje, v osuševanje močvirja poleg morja, od koder puhti takó nezdrav zrak in ki proizvoduje vsakoletno mrzlico, za prepotrebne šole in druge koristne zavode itd. To bi bilo vrlo gospodarstvo! Toda Vi Talijani! Vi znate nas tlačiti, znate nas izsesavati — dati nam naša prava pa ne znate in nočete! Ko bi vlada le mignila, zmagajo čez pet let slovanski možje, stražarji avstrijski ob Adriji. Toda vse gré staro izvoženo pot, in Slovan v Istri mora si pomagati sam, da gré na dan.

IV.

Kje pa je vir in katera so sredstva za to probujenje in vspehe?

To so: 1. Šole, katerih imamo v Istri premalo in jih je, žal, na nekotih krajih ustanoviti pretežko in sicer iz več vzrokov: zavoljo preveč raztresenih hiš, pomanjkanja dobre pitne vode, nezdravega zraka tu in tam, pomanjkanja prodajalnic in gostilnic, kjer bi si mogel omikanec kupiti tega, kar je potrebno in česar je toliko navajen itd. Sevéda, za Talijane se dá vse storiti, in ko bi bilo še takó težko, saj denar je svetá vladar in ni takó nezdravega in z deskami in z zidovjem zakritega kraja, kamor ne bi prišel osel z denarjem obložen. Da pač, učilnice bi bile koristne le-tu, ker je marsikateri istrski deček jako jako nadarjen.

2. „Bralna društva“, ki se sedaj polagoma množijo. Tu se shajajo razumniki ter se pogovarjajo o važnih dnevih vprašanjih, o koristi ljudstva in o narodnih težnjah, posebno o času kacij volitev. Jednako čitalnice budijo v ljudeh ve-

selje do čitanja, kjer se poučujejo o svojem pravu in svojih potrebah, utrdijo in blažijo v narodni samozavesti. Mnogi izmed tacihih čitateljev so potem buditelji in učitelji ljudstva v ožjih ali širjih krogih. Tako se pa jači narodni ponos, da ga vsak veter in vsak novič ne odnese, pa tudi da ga vsaka slast, vsaka mast ne pokvari.

Le bridko je videti, da tu v Istri malo ljudi zna čitati; nekje na deželi izmed kacij 100 ljudi mi jih niso deset našli, da bi znali čitati. Takisto nam nedostaje razumnikov, in kolikor greš v Istri bolj na jug, toliko manj jih je, razven v Pulju. Poznam kraj, kjer je velika občina in kjer so pri zadnjih volitvah zmagali Hrvati, ali v celi občini ne najdeš jednega Hrvata, ki bi bil za župana, morali so prepustiti to čast nekemu možu, ki pravi sicer, da je Hrvat in malo govori hrvatski — ali se véde kakor zmerni Talijan, sploh le talijansko govori in uraduje ter ima na prodaj nekoje tiskovine le v blaženi talijanščini.

3. Mnogi duhovniki. Že lani so strahovito rohneli laški listi, da so jim najbolj na potu v politiki ter jim najbolj štrene mešajo. In res, kakor še povsod, takó imajo tudi v Istri največ zasluge duhovni oči narodov — svečenici. Koliko učé, koliko budé — koliko storé, koliko trpé ti dobrotniki za blagor ljudstva, to vé natanko le Oče nebeški, a mnogo vémo i mi. Osobito pri najzapadnihjih Slovanih, kjer smo v dotiki z najhušimi vrati: pri Čehih, Slovencih, Hrvatih se to najlepši vidi. Pride dan volitve — in glej, kaj se pomičejo tam trume od vseh štirih strani? — Je-li spet Turek prišel v deželo? Ne, tam gredó junaci v dolgih vrstah v boj za vero in očetnjavo. Njim na čelu glej ga gospoda župnika od te strani, gospoda kapelana na čelu onih od one strani, od druge strani pride spet drug duhovnik-voditelj, kaj pak mirno, neoborožen, a vendar kot junak. V teku dveh let sta taka dva korenjaka pri volitvah za deželni zbor in pri vo-

LISTEK.

Marko Mesić.

(Spisal I. St.)

(Dalje.)

L. 1693. odstopi kralj s svojim pismom Mesiću in njegovim naslednikom vsa kraljevska prava na Mušaluk za mnoge njegove zasluge. L. 1700 sezida Mesić nekoliko sto korakov od svojega doma cerkvico sv. Duha. Na njej stoji plošča, na katerej kaže napis, da si je bil Mesić tukaj izbral tudi mesto, kjer naj ga pokopljejo. V Mušaluku vredi Mesić gospodarstvo ter naseli nekoliko hiš s kmeti takozvanimi Kranjci (to so bili Hrvati kajkavci od kranjske meje iz Delnice, Broda in Moravice) iz krajev današnjih reško-modruške županije. Ravno tako je namestil tudi nekoliko kmetov v Toliću v Krbavi za svoje rojake.

Ce tudi se je Marko Mesić po duhu in potrebi tedanjega časa mnogo bavil z vojaškimi in upravnimi poslovi na veliko korist naroda, vendar ni on nikdar zanemaril svojih duhovnih dolžnostij. Ne samo, da so večidel po njegovi skrbi v zemlji ostali muhamedanci pokrščeni, nego on je tudi skrbel za vero in duševno dobro vseh prebivalcev ličkih. Dogodilo se je nekolikokrat, da je bil Mesić po dlje časa edini katoliški duhovnik za obe županiji in za

več tisoč vernikov, katere je povsodi marljivo obiskoval in v veri krepil. Mesićevim trudom so osnovane l. 1690. prve katoliške župe v Budaku, Perušću, Pazarištu, Ribniku in v Novem. Kasneje so zopet največ po Mesićeveji skrbi in muki utemeljene župe v Karlobagu (l. 1691.), v Kosinju (l. 1692.), v Podlapači (l. 1702), v Lovincu (l. 1706.), na Udbinji (l. 1708.), v Smiljanu in v Rudopolju (l. 1709.). Kar je bilo bolje zidanih džamij, prezidane so bile v krščanske cerkve, a kjer ni bilo džamij, tam so bile za prvo potrebo postavljene lesene cerkve. Za pokrščene v Perušću je držal skozi dlje časa kapelana ter ga hranil od dohodkov iz Mušaluka. L. 1695. je bilo naloženo karlovškemu generalu grofu Karolu Turjaškemu, da dá Mesiću za vzdrževanje dveh kapelanov na leto 180 gld. — Župo svojo v Brinju je zadržal Mesić tudi po svojem odhodu v Liko skozi več let. On je bil postavljen tudi za poverjenika škofovega nad cerkvenim imetkom, ter je v tej dobi imel naslov: „Misionar Like in Krbave, župnik Brinjski in kaplan vojske generala Karlovškega“.

L. 1692. je bil imenovan Mesić arhidijakonom ličkim. Tako je on na neki način postal izvanjski škofov namestnik, a papež ga je imenoval apostolskim delegatom za Liko. Kasneje je dobil tudi pravico podeljevati župe po Lici ter je l. 1708. postavil župnike v Lovinac, v Novi in v Bitaj. Kot arhi-

dijakon lički skrbel je Mesić mnogo za dobro ličkega svečenstva katoliške in grškoiztočne cerkve, katero je dosta zlo živelo od milostinje in desetine. Pri delitvi posestev se je trudil Mesić, da je nekoliko zemlje dobila vsaka cerkev ter vsak župnik in paroh. Mesić je dapač, posebno dokler je bil odsoten pravoslavni vladika Ljubović, upravljal deloma tudi s poslovi pravoslavne cerkve, ter je branil prodavati parohije, delil parohije, nevredne popove karal in poskrbel, da tudi pravoslavni duhovniki morejo pristojno živeti. Za to svojo skrb je dobil on več lepih priznanc od pravoslavnega svečenstva. Mesić je ljubil vernike obeh cerkev ter je narod branil, da se ne zatira, in vedno se je trudil, da se z narodom ravna blágo in pošteno. Častnici, katere je pošiljala semkaj bodisi graška, bodisi dunajska vlada, bili so pravi grabežljivi volkovi, ki so gulili in zatirali narod. Ali od vseh je bil najgori neki stotnik Ramschissel, ki je bil jezen tudi na Mesića, ker se je le-ta zavzimal za tlačeni narod, dapač nečloveška dela njegova tudi na višjem mestu prijavil. Le-ta tlačitelj je na to zatožil zaslužnega Mesića pri vladi, samo da se mu osveti; ali Mesić se je sijajno opravičil. Razsrjeni narod je ubil dva stotnika-nasilnika: Antona Koronina in Ramschissela v Ribniku. Upornike, ki so hoteli vse tuje poglavarje pobiti, pomiri z lepo besedo Mesić ter jih pogovori, da so vzdignili vsi tri prste v zrak ter prisegli vernost Bogu,

litvah za občino premagala karnjele in šarenjake ter postavila na noge Hrvate.

V.

Največega pomena je pa v Istri:

4. Prelepa sloga med Slovenci iz Hrvati. Nikjer se dva slovanska brata takó lepó med seboj ne umeta in dejanstveno ne podpérata, nego v naši še premalo poznani Istri. Slovenec ali Hrvat je vse jedno, kar je jednemu v blagor, to mu stori drug, saj je tako tudi njemu prav. Da, premnogi Slovenci se sami smatrajo za Hrvate; že večkrat so mi povedali, da vsi slovenski svečeniki se sami imenujejo Hrvate. Celó moje malenkost so prosili Hrvatje, da bi jih učil slovenščino, kakor se jaz hrvatski učim. Takó raste zaupanje in skupna moč, trdníša ko razbita Svatoplukova trostruka palica. Divji so bili, — se vé našuntani od Lahov — nekje v Istri hrvaški, sicer dobri korenjaki. Prišel je tje nov duhovnik Kranjec, a grozili so mu ko turški Arnauti Črnogorcem, a naš modri Slovenec je te nemodre junake ne le ukrotil, marveč jim še lepo učilnico sozidal, učil jih sam brez dražih učiteljev ter jih še poučuje. In zdaj? Zdaj ga ravno tisti ljudje na rokah nosijo, zanj bi šli v ogenj in vodo. Ko jih je prepričal, da so hrvatske krvi, in rekoč, da je i on Hrvat, prelevil jih je iz divjih krmjelov v plemenite Hrvate. Lahki besni izgubili so svoj tabor. Še sedaj — pripovedovalo se mi je — hodijo večkrat blizu njega talijanski škrateljčki, uprav oboroženi in streljajo tam od daleč proti njegovemu stanovanju, preblizu se pa ne drznejo, boječ se krvi, ki bi je v teh hrvatskih prsih.

Le čudno, da nekóji izmed razumnikov hrvatskih smatrajo mnoge najzaslužnejše može, celó Jelčica, Strossmayerja, Jagića, za take, ki so le škodovali Hrvatom; in o našem Miklošiću govore, da je Hrvatom več škodoval, nego Turki. Jediní veliki mož jim je dr. Ante Starčević. Ta Starčević ni oni, ki je večkrat v saboru v Zagrebu razbijal, pesti vihtil in grde psovke na nasprotnike kar lučal, to je oni David Starčević, — a ta dr. Ante je bil nekđaj celó v bogoslovji, ni nikjer čez vero in svečenike zabavljaj, pač pa jih zagovarjal takó, da se tudi izvan Istre večjidel vsi duhovniki strinjajo z njegovimi težnjami. Ta je razložil hrvatsko idejo, v koji so zastopani tudi Slovenci; a ni treba, da bi izgubili svojo narodnost, — zato jih ne nazivlje več planinske Hrvate, ampak v senci pod obrambo z a j a m č e n e g a hrvatskega prava, do kojega imamo tudi mi Slovenci pravico, naj bi se mi slobodno v vseh strokah razvijali, — sicer kakor je sešebno v zadnjih 30—50 letih nas veliko na severu nemštvo, na Goriškem furlanstvo požrló, takó bode nas še za naprej!! Zato, kakor pretresljivo kliče „Obzor“, „Katoliška Dalmacija“, „Hrvatska“, „Il Diritto Croato“, „Naša Sloga“, naj bode tudi naše načelo, naše géslo: približevanje.

Čujmo le jedno besedo, kako prísrečno piše ravno „Hrvatska“, glasilo Starčevićovo, o nas: „Mi, njihovi najbliži susjedi srdačno se radujemo napredku Slovenaca, želeč im najbolji uspeh a ponajpače ustraj-

katoliški veri in vladarju avstrijskemu. Mesić se podá tudi v Senj, da zagovarja svoje ljudi pri zapovedniku primorske Krajine in da pové golo resnico, zakaj so ona dva silnika ubili; in pa da poprosi v njihovem imenu, naj jih podvržejo generalom in naj jih oslobodé komorske uprave.

O tem uporu se je javilo tudi kralju. A Mesić je sporočil to tudi svojemu škofu Martinu Brajkoviću, koji se podá nato v Liko ter tukaj narodu pred cerkvijo v Pazarištu in Perušiću govori in tako razdraženo množico pomiri.

Kralj je krivcem oprostil. Sam narod se je bil obrnil s prošnjo do kralja Leopolda, naj jim postavi častitega Marka Mesića za poglavarja, kar je on tudi storil s svojim pismom od 22. septembra 1702, poverivši mu vso upravo z vojaškimi poslovi. Dokler je Marko v Liki upravljaj, vladal je red in mir, a on je upotrebil to priliko ter je zopet naselil nekoliko naroda po Liki, ustanovil kotare in pojedine občine pa tudi meje vasem, kar je vse skozi več let veljalo.

Že bodočega leta je prosilo več tujcev za stotnijo ličko-krbavsko. Eđini domači prositelj je bil poznati Pavel Vitezović. Ali notranje-avstrijska komora je imenovala nekega barona Oberburga novim stotnikom. Le-ta zdaj ni imel silnejega posla, nego da je začel preiskavo proti upornikom, ki so pobili stotnike. Dal jih je mnogo zapreti. (Dalje alédi.)

nost u težkoj borbi. . . . Neka naši „Sokoli“ dokažu, kakó hrvatski narod živo prati napredak onog nalog, ali hrabrog diela našeg bratskog naređa slovenskoga. Naši su putevi isti . . . istimi nadami srce kipi. V siromaštvu, u neimaštini, proti kojoj se borite, učiniste, da ste gotovo prvi med prvimi. Kad bi mogli, sve bi Vas prenieli amo medju mlitavce naše, koji ne doživíše slast nesebičnog rada za dom i narod.“ Takó govori zopet neki hrvatski list iz Istre. „Obzora“, ki je tolikokrat pisal tako navdušeno o nas, še ne omenjam, ker vé, da ga itak mnogi Slovenci beró. Rodoljub.

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. avgusta.

Notranje dežele.

Deželni maršal v Galtciji. Poljski listi poročajo, da je cesarski namestnik grof Bađeni vprašal kneza Sanguszka, ali bi hotel prevzeti mesto deželnega maršala. Knez je nekda obljubil.

Češko-nemška sprava. Minoló nedeljo sta poslanca dr. Trojan in dr. Grégr govorila svojim volilcem o češko-nemški spravi, in sicer oba proti. Pač pa se je dr. Trojan pokazal pravega politika, govoril stvarno mirno in pri mnogih točkah zagovarjal dr. Riegro. Rekel je mej drugim, da cesar ni prav poučen o javnem mnenji med narodom češkim. — Za slogó med Staro- in Mladočehi oglašá se vedno več listov, osobito pa moravski.

Vnanje države.

Rim. „Vaterlandu“ se poročá od verójetne strani, da so vsa ona poročila o papeževi okrožnici z ozirom na socijalno vprašanje popolnoma neosnovana in povsem izmišljena. Istotako je neosnovano poročilo, da méni sv. Oče poslati katoliškemu svetu manifest, v katerem bo naznanil vzroke, zakaj je primoran zapustiti Rim ter se drugje nastaniti. Naposled je tudi gola izmišljotina, da je nameraval sv. Oče izdátí okrožnico o priučevanju sv. pisma. Zgoraj imenovani dopisnik je izvedel v Vatikanu, da ni dobil dotični poročevalec teh izmišljotin v Vatikanu, marveč na trgu pri Giordanu Brunu mej njegovimi lažnjivimi pristaši.

Srbija. Bivši srbski kralj Milan se je proti nekemu nemškemu časnikarju baje tako-le izrazil: „Srbija mora le svoje interese zastopati in naj ne upa nikdar nikoli od Rusije nič dobrega. Načela samostojne Srbije in vseslovanska ideja so si v popolnem nasprotju, vsled česar se je morala Srbija pridružiti Avstriji. Ta vlada, kot mogočna sosedá, Srbijo v gospodarstvenem oziru, in ako hoče, lahko jo uniči. Sicer pa utegne zagotovljena avstrijska naklonjenost Srbiji v vzhodnem vprašanji biti prevelike važnosti.“

Bolgarija. Ko je ruska vlada zahtevala od Bolgarije, da jej povrne troške za poslano orožje in strelivo, vzbudilo je to v bolgarskih političkih krogih veliko iznenadenje. Vendar je plačala Rusiji dolžno svoto, če tudi ne prav lahko. Zdaj je pa bolgarska vlada pri preiskavi ruske terjatve prišla na to, da je ruska vlada od bolgarske 100.000 rubljev preveč zahtevala. Zato je ta razloček sporočila nemškemu zastopniku, generalnemu konzulu Wangerheimu, ter ga poprosila nadaljnih pojasnil o vsej terjatvi.

Rusija. Neki ruski vojaški dostojanstvenik se je povodom vojaških vaj v Narvi izrazil, da so bile to le paradne vaje. Prava vojna podoba pa bode ob avstrijski meji, ko bodo zapovedovali ogromnim četam generali Gurko, Dragomir, Strukov in Ter-Asaturov. Na to opomni neki ruski dopisnik, da bode izvestno zanimivo gledati, kako si bodeta oba ruska vojskovodja, katera bi imela v evropski vojni najvišje poveljniško mesto, na čelu ogromnih čet nasproti stala in bojevala. Središče vaj bo pri Rovnu (Volhinja), kakih 40 kilometrov od avstrijske meje oddaljenem mestu. Vaje se bodo vršile od 8. do 15. septembra.

Nemčija. Na drugem javnem shodu nemškega katoliškega zbora so govorili: Müller o časti duhovništva, Schädler o časnikarstvu, Schmitz, kako je treba postopati proti socijalnim demokratom, dr. Schmitz pa o šoli in nemških učiteljih. — Nemški časniki, mej drugimi posebno „Voss. Ztg.“ omenja z vso pohvalo avstrijsko-ogrsko brodovje, katero stoji ponosno poleg nemškega brodovja. Njegova naprava in izvežbanje mornarjev je napravilo neki najboljši vtis na nemške pomorske častnike. — Vsaj ima pa tudi naše brodovje sijajno zgodovino.

Francija. „Estafette“ póje še vedno slavo Salisburyju, ki je uravnal evropske interese v Afriki ter zabranil mejnarodne prepíre. Ta list upa, da se bode tudi egiptovski vprašanje s pomočjo družih držav ugodno rešilo. — Kakor se poročá iz Pariza, izhajal bode v tem svetovnem mestu s 15. septembrom počenši list „L'Union Franco-Russe“. Ta list bode dnevnik; imel bode za sotrudnike francoske in ruske diplomate ter bode gojil prijateljstvo mej Rusijo in Francijo.

Turčija. Kakor se poročá iz Carjigrada, odposlala je turška vlada pašo Ramija, poveljnika erce-

umske posadke, na turško-perzijsko mejo, da naredí mir in red med tamošnjim vznemirjenim prebivalstvom, vzlasti med Hozanli in Haidarli. V ta namen je dobil imenovani paša na razpolaganje jeden bataljon in jedno pogorsko baterijo, ki je že odšla čez Bajazed na mejo. Istotako se poročá od tam, da je četa Kurđov napala veliko, 500 hiš broječo armensko vas Hop ter jo opleniła. Tudi proti tem divjakom je bajé poslal vojni minister bataljon vojakov.

Braziliija. Začasna vlada „brazilijskih združenih držav“ je sklenila, kakor se poročá iz tamošnjega glavnega mesta, pozvati svoje zastopnike iz vseh onih evropskih držav, katere nočejo priznati nove državne uprave. Z odstopom finančnega ministra Ruiza de Barboze prizadet je vladi hud udarec, zakaj on je bil prva kapaciteta v ministerstvu. Zdaj bo stopil Barboza na čelo vedno bolj razširjajoče se opozicije.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 25. avgusta.*) Dopisnik z Gorenjskega v „Slovencu“ št. 98 in 99 ima prav, če trdi, da stoji pogodba z g. Amannom, podjetnikom „Portland-Cement tovarne“ v Mojstrani na jako slabih nogah. Da je temu tako, razvidi se že iz tega, da se nihče proti onemu dopisu ni vzdignil niti g. Mallner iz Javornika, niti podjetnik sam, g. Amann. Toda še nekaj bi lahko ovrglo pogodbo. Svet, ki se je prodajal, ni bil občinski, temveč skupni. To je važno. Občinski odbor tedaj nima pravice prodajati skupne zemlje, to morejo le vsi lastniki skupaj. Če bi se kdo taki nameri uprl, ne mogla bi se kupljena posest prepisati v zemljiščno knjigo. Ni sicer znano, ali je občinski odbor vedel za to stvar ali ne; ker je bil v občinskem katastru pri županu še nerazdeljeni svet napačno kot „občinski“ svet, a ne kot „skupni“ svet, kakor bi moralo stati, zaznamovan. Od kod ta pomota? No, če odbor ni znal za to važno zadevo, gosp. Mallner je znabiti vendar vedel, kako reč stoji. On kot gozdni nadzornik za Gorenjsko, kot glavni zastopnik obrtniške družbe pri obravnavah sodnijskih, ko se je leta in leta pravdal z dovško občino, mogel je in moral vedeti, da je zemlja, za katero se je on z občino z gospodom podjetnikom vred pogajal, skupna.

Dobro! Zakaj bi pa potem ne bil vedel za to stvar tudi gospod podjetnik? Nemogoče je, da mu ne bi bil prvi te reči pojasnil. Glavna reč je bila tedaj, srenjski odbor z omenjeno pogodbo v svojo mrežo spraviti. Kaj ne, kmet je zabít? Ali si nista morebiti gg. Mallner in Amann takole mislila: Najprej naj prodá odbor to, česar on nima pravice prodajati. Odboru bode pri tej reči kdo ugovarjal ali nihče. Ako nihče, potem je prav; reč je naša. Ako se nam podstopijo posestniki ugovarjati in kaliti nam vodo, potem primemo mi odbor, naj nam povrne troške; toliko in toliko smo mi zabili v svoje podjetje; mi hočemo svoj denar nazaj. Kaj pa odbor prodaje, ako nima pravice! Mi torej pretimo s pravdo, ki bode trajala toliko in toliko let, požrla toliko in toliko tisoč. Kmet se zboji in strepeta! Nekoliko se bo obotavljal. Slednjič bode odjenjal, če zaradi drugega ne, že iz ljubezni do svojega sosedá, da ne bode izgnan ta s svoje posesti, pahujen izpod lesene strehe, pregnan na tuje, kjer bi hodil s trebuhom za kruhom. Krasen načrt! Izvrstna misel! Pa čakajte malo, ne prehitro! Kaj ne poznate onih paragrafov o pogodbah? Kaj ni postava ravno taka za kmeta, kakor za gospoda, ravno taka na Dunaju, kakor na Kranjskem? Gospóda, kaj pravite k temu?

Po tem kopitu je delal g. Amann. On, ki je imel poprej le lepo besedo — pri sklepanju pogodbe je še celó „za-nj“ dal — on, ki je imel do zdaj le medéne besede, razkoračil se je 27. junija t. l. v Mojstrani pri komisiji, kakor petelin na dvorišču ter pihal kakor gad, zaklinjaje se, da bode drugače „pisano“ gledal občane, ko bode na svoji posesti, ako bi se mu upal kdo nasprotovati. On preti s pravdo, češ, da je zakopal že kaciš 60.000 gld. v svoje podjetje, pravda stala bode tisoče in trajala jeden, dva, tri, deset let! — Kdo bode nosil troške? Kmet? — Kdo pa Vas je silil, g. Amann, da ste zabili toliko?

Strášno! Kaj takega ni pričakoval nikdo izmej pričakujočih. Marsikateremu bi bila pipa padla iz ust, drugi zopet prijel bi se za žep in mislil sam pri sebi: toliko pa še nisem imel! „Če je pa taka“, izustil je nekdo, „potlej nas pa poženejo iz tega kota stran“. Stvar je bila skoraj dobljena. Ko je bilo pa še od neke strani, kjer ne bi bilo pričako-

*) Zaostalo zaradi pomanjkanja prostora. Op. vred.

vati, pritrjeno strašnim besedam, ter se sklicevalo na vèst in so zastopniki pretili, kdor ne podpiše, da bode plačeval, je posestnikom popolnoma upadlo srce. Nekemu gospodarju, ki se je preveč potegoval za pravico, zapretilo se je z žandarmerijo: Teda je bil pa že zadnji čas, da podpišejo. Podpisi so se nabirali in nabrali, ker govorili so: kdor se ne podpiše, bode plačeval.

In vendar so še posestniki, ki se ustavljajo. Na občinske zahteve in prošnje pri komisiji se je kaj malo oziralo. Le tisti nesrečni oral je odpadel. Za vse druge pogoje se je odgovorilo po nemški: „Insoferne obige Bedenken gegen die Fabriksindustrie überhaupt gerichtet sind, konnten dieselben, nachdem das Gesetz die Begründung dieser Art Industrie gestattet, an und für sich nicht berücksichtigt werden“. Kaj sledi iz teh nemški pisanih vrstic? Ali so občinske zadeve zavarovane? Ne! In vendar mislijo vsi občani, ki so svoje podpise oddali, da so njih pomisleki pri komisiji opravičeni: Tako se je govorilo pri komisiji! Seveda tovarna je glavna reč. No, če se omenja nadalje ravno tukaj, da bode bodoča tovarna nosila polovico občinskih bremen, ker bode plačevala skoraj toliko davka, kakor občina, je pač občini bolj v kvar, kakor v korist. Tovarna bode hotela imeti potem tudi povsod prvo besedo, povsod svoje zahteve, katere jej bode morala občina hoté ali nehoté uslišati. Ko bi prišlo kedaj do delitve skupnega sveta, tedaj bi tovarna zahtevala tudi svoj del, in če pojde delitev po davkih, polovico. Dovžani! to vse ste prodali za borih 800 gld. in vendar se zatrjuje od neke strani, da ta zemlja niti 100 gld. ni vredna! Tako stojé akcije. Ko so spoznali gospodje pri prvi komisiji (14. aprila t. l.), da so vsi posestniki edini, da se vsi protivijo napravi tovarne, in to iz jako važnih vzrokov, ako ravno niso nasprotovali tovarni sami na sebi in tudi sedaj ne nasprotuje nihče, tedaj je bilo treba poseči od zgoraj vmes in potisniti dvomljivo pogodbo naprej. Naj bo pogodba postavna ali nepostavna, na to se ni oziralo. Voz je zdrdral iz tira, spraviti ga je bilo treba nazaj na pot.

Dolgo, dolgo smo čakali, kdaj pride g. Amann s svojimi gg. tovariši na dan. Najprej smo ugibali, koliko jih bode teh Abrahamovičev! Toda nobenega ni bilo Izraelovih otrok. Mislili in premišljevali smo, kaj to pomeni? Morda so gospodje od obrtniške družbe naprej vedeli, da ne bi bilo iz njih moke kruha, ako se sami pogajajo z Dovžani za tovarno, zato so najeli tujega peka, ki naj bi jim pekel kruh iz njih moke na troške dovške občine! Ali nam more kdo gg. poslancev svetovati?

Gorenjec.

Iz Podsrede, meseca avgusta. (Požar, samomor, cesarjeva slavnost.) Veliko se bere, letošnje leto o nesrečah, posebno o mnogih požarih. Tudi v naši fari je pretekli teden pogorel kmet, z imenom Matoh. Pogorelo mu je vse, razven živine, katero je sosed še rešil. Kako se je ogenj vnel, ne vé se. Siromak ni bil zavarovan. — Pred kratkim se je obesila v naši fari deklica Jera Preskar, stara 24 let. Že dalj časa je bila otožna in klaverna. Tožila je, da jo glava boli. Našli so jo v grmovju obešeno na nekem drevesu. Ker je bila raztelesena, našli so, da je bila zmešana. — Tudi pri nas smo obhajali 18. dan avgusta prav slovesno. Zbrala se je v farni cerkvi šolska mladina z učitelji in velika množica ljudstva in veselo se je zapela cesarska pesem iz vrlih grl podsredske šolske mladine. Bog nam ohrani našega dobrega in milega vladarja še mnogaja leta!

Iz Kranjske gore, dne 25. avgusta. Nedelja je bila, dan počitka, dan miru. Krasen dan naznanilo je solnce, kaj lepo bliščalo je hribovje, pokrito še s snegom in ledom. Komur je znan pogled iz Kranjske gore v Pišenco, gotovo se bode spominjal radostnim čutom krasnega pogleda v to divno dolino. Skala pri skali, hrib pri hribu, jeden večji, jeden manjši, dviga se visoko, veličastno v nebo. A vrh pokriva jim beli, kot srebro blesteči večni sneg. Veršac, Prisanek, Razor in drugih gorá mnogo obiskuje tudi tujec rad. Tam za Veršacem, dobre štiri ure hodá iz Kranjske gore, leži pa v sredi stoletnih gozdov idilične lege vas Trenta. „Bočane“ nazivajo Kranjci te svoje sosedé; pač reven ljud je. Mej kamenjem in v trpljenju živé „Bočani“ zadovoljni; oddaljeni od cestá in obljudenih krajev, živé sami zá-se popolno ločeno življenje. A natoro to ljubijo, to njihova ljubezen je, v tej živé in za to darujejo vse.

Res, da se misel ta njihova ne vjema vedno s postavami, a pusté jih postave navadno v miru, saj vedó dotičniki, da „Bočan“ brez svoje ljubezni do prostosti bil bi še bolj omilovanja vreden, nego je že tako. In jedna teh njihovih ne ravno hvalevrednih lastnostij je ljubezen do lova, — do „gamsov“. Že otroku vcepi se misel v glavo, da lást je njihova zverjad, ki krog njihovih domovanj biva, da njim v ljubo je Bog vstvaril brzonoge „gamse“, da njim je prosto loviti in streljati „gamse“. Seveda, ta njihova misel privela je že marsikoga „Bočana“ v nesrečo, marsikóga truplo razbito leži v globelih slikovitih gorá. Kaj „Bočanu“ mari „orožni list“, kaj „lovski list“; puško na ramo in v gozd nad „gamse“; dovoljenje ali ne dovoljenje, ljubezen do „gamsov“ je večja, nego strah pred orožniki in postavnimi nasledki.

A uvoda moji novosti bodi dovolj!

Dne 24. t. m., torej zadnjo nedeljo, dopoldne zbralo se je nekaj gospóde v Kranjski gori, da idejo nad „gamse“ v Pišenco. Lovcev bilo je dovolj, sevéda, ne ravno opravičenih vseh. Orožnih listov itd. bilo bi pač težko pri mnogih dobiti, sosebno pri onih mladičih-gonjačih, ki pa sevéda brez puške na rami bi ne hoteli svojega posla opravljati. Šlo je torej v hribe. Pok na pok čul se je, tisočerno odmeval od skal, a „gamsov“ ni bilo. Čarobno pač je bilo videti plazeče lovce čez strme skale, a še čarobneje gori nad njimi blizu snega videti troje brzonogih lovcev, ki pa niso spadali k „licencirani“ družbi. Kakó hitro šlo je od skale do skale tem trojim neizprašanim lovcem-„Bočanom“ tja do snega, hoteč zagrebsti ostreljenega „gamsa“. A osoda jim je bila nemila! Zagledal jih je jeden takozvanih nedeljskih lovskih praktikantov, naznanil to drugi družbi, in kaj „gamsi“ čveteronogi, kaj ti „Bočani“? „Bočani“ postali so sedaj v očéh teh nedeljskih lovcev „gamsi“ dvonogati. Nastala je prava bitka sedaj v Pišenci; kaj takega pač ni bilo še čuti v teh hribovjih, in sam Nimrod bi začuden gledal to početje slavnih strelcev. Strel za strelom razlegal se je sedaj po hribovji, začel se je pravi „človeški lov“. A solza za solzo pisatelju teh vrstic sili v okó, saj konec temu nečloveškemu, nezaslišanemu lovu je bil, da je jednemu prestrelil kruti lovec srce, drugega so obstrelili ti imenitni lovci, a tretji jim je vendar srečno ušel.

Ali ni bila to moritev? Ali se je morda branil revni, dvajsetletni, mladi in sicer pošteni „Bočan“? Ali so smeli na bežoče „Bočane“ streljati in usmrtiti človeka, češ, da je bil „gams“? Truplo leži visoko v gorah; revež, prestal si res življenje, a na tak način je nezaslišano in kaznjivo.

Druzega ima c. kr. okrajno sodišče v Kranjski gori v zaporu; a upati je, da bode kmalu prost. Pričela pa se bode preiskava tudi proti tem predrznim mladičem. Tu imate jedno podobo iz naših planin.

Od Fare pri Kostelju, 22. avgusta. Prifarska fara je doživela letos posebno srečo. Velečastiti gospod Anton Jakšič, umirovljeni župnik, prifarski domačin, je daroval župni cerkvi nov veliki zvon, ki tehta 836 kilogr. ter ima napis: „Darovan sem Materi Božji od gospoda Antona Jakšiča, župnika v miru, rojaka kosteljskega. Albert Samassa i. r. camp. fusor Labaci Nr. 1921. 1890.“ Vrh tega je isti g. župnik dal preliti poprejšnji veliki zvon, ki je tehtal okolo 360 kilogr., v večji zvon, ki je težak 444 kilogr. ter se bere na njem: „Čas molitve oznanujem, žive vabim in budim, ter viharjev moč krotim. Prelit sem v čast Božjo na troške umir. g. Ant. Jakšiča svojim rojakom za dar in spomin!“

S tem ogromnim, velikodušnim darom si je g. župnik ovekovečil svoje ime pri Fari in iz dna srca hvaležni rojaki se ga bodo spominjali v rod za rodom ter prosili obilnega plačila v nebesih. Pred veliko mašo so se zvonovi srečno namestili v stolp in o prazniku, cerkvenem proščenju, so glasno in veličastveno doneli po kosteljski dolini ter odmevali od kranjsko-hrvatskih gorá. Na praznik je pa še g. kapelan, četudi od bolezni potrta, v jedrnatem govoru razložil pomen in službo zvonov, da so zbrani verniki iz srca in v solzah hvalili Boga, da jim je dal tolikega dobrotnika, kojemu naj Bog vse dobro poplača z najboljšim.

Letina je kazala jako lepo, zdaj se je pa izneverila. Pritisnila je huda suša. Revni Kosteljec! Dobrega leta pa ne doživi. — Za mesec dni bo prav malo moških v Kostelju, gredó po svetu kruha služiti.

Dnevne novice.

(Deželni odbor kranjski) je sklical enketo, ki se je danes dopoldne posvetovala o višji dekliški šoli. Enkete so se vdeležili zastopniki deželnega šolskega sveta, mestnega šolskega in občinskega zastopa.

(Kačičeva slavnost) v Makarski, ki se je pričela v torek, vrši se sijajno, kakor tudi zasluži starec Milovan, ki je že pred 130 leti gojil slovansko idejo in v svojih pesmih vzbujal narod. Hrvatski listi so izšli v praznični obliki, proslavljajoč v člankih in pesmih spomin priprostega franjevca, ki si je pridobil neminljivo slavo. Nedavno je tudi naš list pod črto objavil daljšo oceno Kačičevega delovanja iz peresa znanega pisatelja.

(Osebná vest.) Nadučitelj in voditelj prve mestne deške šole v Ljubljani, g. A. Praprotnik, je na svojo prošnjo umirovljen. Gosp. Praprotnik, čegar zasluge za šolstvo je presvetli cesar že pred leti priznal z zlatim križcem za zasluge s krono, je član kranjskega deželnega šolskega sveta in je mnogo let vrejeval „Učiteljskega Tovariša“. Želimo mu še mnogo let, mladini pa njemu vrednega naslednika.

(Petarda.) Včeraj dopoldne se je razpočila petarda v poslopju tržaškega policijskega ravnateljstva. Posebne nesreče ni. Zlodejec jo je zopet popihal.

(Z Vrhnike) se nam poroča: Vihar, ki je prihrul v ponedeljek večer ob 3/4. uro, bil je tako silovit, da takega ne pojmiyo najstarejši ljudje; trajal je dobro četrt ure. Odkril je mnogo poslopij, drevesa je ruval s koreninami, kozolce na prostem je skoraj vse prevrnil. V torek zjutraj je bilo polno razdrobljene opeke po ulicah. Ravno tako je vihra divjala na Zaplani. Na bližnjem Petkovcu v rovtarski župniji je snel streho z zvonika. V Podlipi je večina kozolcev podrtih. Enak „soden dan“ je bil v Horjulu.

(Iz Šentjurja) pri Kranju se nam piše: Včeraj, 25. avgusta, zbrali so se nad našo vasjo grozeče črni oblaki in boječe prosil je vremenski zvon: „Zanesi nam, zanesi Bog!“ . . . Križajoči se bliski in zamolklo grmenje pretresalo je srca najstarejših prebivalcev; a ko se je usul debel in gost dež med groznim viharjem nad našimi glavami, molil je vsakdo tiho. Opeka letela je kakor toča raz streho, in slamnate strehe dobile so velike luknje, da je lila voda curkoma vánje. Slučajno slabo zaprta okna razbijala so se med hudim treskanjem, da je vihar grozil prevrniti in odnesti vse lažje stvari iz sobe. Kozolci so večinoma podrti, ali vsaj zelo poškodovani, in sadno drevje leži polomljeno na tléh, nezrelo ovojje pa raztreseno v kupih po vrtéh in ob cestah. Škoda je velika! Posebno hudo je polomila velikanska vihra po bližnjih hostah, kjer drevje križema leži, da z vozom ni mogoče mimo. Koruza in proso je čisto potlačeno, in kakor pomandrano. Vihar je trajal z malimi prenehljaji celo noč. — Ubogi kmet!

(Iz Škocijana) pri Turjaku se nam piše: V ponedeljek proti večeru je bil tukaj strašen vihar z dežjem, bliskom in gromom. Treščilo je v vezani kozolec Turjaškega grofa. Kozolec z 20 okni je zgorel do tal, mnogo sena in ovsá in veliko vóz; rešili so jih le pet. Vihar je podrl več kozolcev, raztrgal slamnate strehe in otrsél še nezrelo sadje. Dežja pa le ni bilo, da bi bil dovolj namočil tako suho zemljo. Stari ljudje ne pomnijo tako silne vihre.

(S Koroškega) se nam poroča: Deželnozborske volitve na Koroškem so končane in Slovenci so navzlic vsemu svojemu delovanju ostali pri prejšnjih dveh svojih poslancih. Nemški konservativci niso storili ničesa. Lavantinska dolina je imela do zadnje dóbe v deželnem zboru dva konservativna zastopnika, letos pa so jim izpulili še ta dva glasova. V ponedeljek so bili v mestih in trgih izvoljeni sami nemški liberalci. Porinili so v deželni zbor dva najzagrizenejša Nemca: Steinwenderja v Spitalu na Dravi in Plawetza, ki se je hotel v kmečkih občinah vrniti zoper g. Einspielerja, v Velikovecu — Plibergu — Kaplji. Pangerman dr. Luggin je podlegel nasproti Plawetzu. Sedanji poslanec za podjunska mesta je pravi ovađuh zoper slovensko duhovščino, kateri hočejo v prvi vrsti zamašiti usta. A ne bode šlo. Prej se bode podrl Kovačev tempelj in z njim tudi ta steber. Svaka sila do vremena! Bog i narod!

(Iz Trsta) se poroča, da se je neki Henrik Cesare v ponedeljek popoldne s svojo ženo in tremi

pomorščaki na mali ladji odpeljal po morji. Proti 7. uri iznenadi jih silen vihar in preobrne ladjo. Vseh pet oseb je palo v morje. Pomorščaki so se rešili, mlada zakonska pa sta našla grob v mrzlih valovih.

(Duhovnih vaj v Alojzijevešču,) katere vodi preč. g. P. Kolb iz reda Jezuitov, se vdeležujejo prevzvišeni g. knezoškof dr. Jakob Missia z 92 duhovniki. Zraven teh jih obiskuje tudi več gospodov iz Ljubljane.

(Iz Tridenta) nam piše prijatelj: Sv. oče papež Leon XIII. je imenoval tridentinskega knezoškofa dr. Evgenija Valussija za svojega hišnega prelata in rimskega grofa.

(Bela zastava.) Iz Konjice se poroča: Od 24. t. m. visi na sodiškem zaporu bela zastava v znamenje, da nimajo nikogar pod ključem.

(Trtno uš) so zasledili po vinogradih okoli Rogatca.

(„Napredak“) imenoval se bo de nov list, ki prične v Sarajevu izhajati s 1. septembrom vsako nedeljo. Kakor naglašajo podjetniki v dopisnem nam proglasu, zagovarjali bodo srbske interese ter poročali razne stvari iz Bosne in Hercegovine. Vrednik listu bo Antonije Stražičić. Cena listu na leto 6 gld., od 1. septembra do konca leta 2 gld.

(Slovenski zemljepisni atlas.) V rokopisu imam pripravljen slovenski zemljepisni atlas, ki bo de v prvi vrsti raznovrstnim slovenskim šolam primeren. Ako dobim dovolj naročnikov, hočem ga sam založiti, čeravno se mora vtakniti v tako delo veliko denarja. Uljudno vabim torej vsesкупno slovensko občinstvo na obilo naročbo prvega slovenskega šolskega zemljepisnega atlasa, čegar cena bo de 1 gld. Naročnine ni treba naprej pošiljati.

Ivan Lapajne,
šolski ravnatelj v Krškem.

(Razpisane) so učiteljske službe: V Mokronogu tretje oziroma četrto mesto, v Št. Rupertu tretje mesto, v Gorjah nadučiteljsko mesto, v Podzemlju drugo, v Dragatušu tretje, v Semiču tretje mesto. — V novomeškem šolskem okraju: 1. Četrta učna služba v Toplicah s 400 gld. plače — stalno; 2. učiteljska služba na jednorazrednici v Selcih s 400 gld. plače, 30 gld. opravilnine in prostim stanovanjem — stalno ali začasno; 3. druga, tretja in četrta učna služba na štirirazrednici v Trebnjem s 500, oziroma 450 in 400 gld. plače — stalno ali začasno, poslednji dve službi tudi za učiteljice; 4. učiteljska služba na jednorazrednici v Zagradci s 400 gld. plače, 30 gld. opravilnine in prostim stanovanjem — stalno ali začasno; 5. druga učna služba (tudi za učiteljice) v Šent-Petru pri Novem Mestu s 400 gld. plače — stalno. — Prošnje do dne 29. avgusta t. l. c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Novem Mestu.

Raznoterosti.

— Vročina v Dalmaciji. Letos je v Dalmaciji jako huda vročina. Nedavno je umrlo nekaj ljudi vsled solnčnega zapala. Na Velebitu so zapazili v nedeljo požar v tamošnjih gozdih, ki se je pri tej vročini in suši hitro razširil in povzročil veliko škodo.

— Duhovništvo v Franciji. „Semaine religieuse“ podaje naslednje statistične podrobnosti o francoskem duhovništvu: V Franciji je 55.585 duhovnikov; izmed teh jih je 87 škofov, 182 generalnih vikarjev, 751 kanonikov, 130 škofovskih tajnikov, 3397 župnikov, 29.752 kuratov, 10.379 kooperatorjev, 4617 pomožnih duhovnikov, 2486 domačih duhovnikov po bolnišnicah, ženskih samostanih, jetnišnicah itd., 703 ravnateljev in profesorjev po semeniščih duhovniških, 310 ravnateljev in pro-

fesorjev po deških semeniščih, čez 5538 bogoslovcev in 2134 gojencev v deških semeniščih.

— Predrzen lažnik. S Hrvaškega prišedši mož je pravil svojim sovaščanom, kaj je vse videl in slišal v bogati hrvaški deželi. „Da, videl sem“, pravi mej drugim, „doli na Hrvaškem tolike bučele, kakor so pri nas ovee“. Badovedni možiček mu brž seže v besedo, rekoč: „Boterček, koliki so pa panjovi in luknje, da hodijo noter in ven?“ — „Kakor pri nas“, bil je kratek odgovor. — „Kako pa morejo v panj?“ — „Pa njih skrb“, odgovoril je predrzni lažnik.

— Koliko ljudi živi v severni Ameriki. Po najnovejših poročilih živi v Združenih državah do 64 milijonov ljudi. V zadnjih desetih letih se je pomnožilo za 30 odstotkov.

— Izvažanje mesa z Ruskega. V Angliji so zgradili dva železna parnika. Vsak gre jedenkrat na teden iz Peterburga v London, kamor prevažajo sveže meso. Na parnikih je električna razsvetljava. Da se meso ne usmrađi, imajo za to potrebne stroje, s katerimi meso oledé.

— Časopisje na svetu. Število na vsem svetu izhajajočih listov znaša 41.000. Samo v Evropi jih izhaja okoli 24.000, in sicer v Nemčiji 5500, v Avstriji 3500, v Angliji 4000, v Franciji 4100, v Italiji 1400, v Španiji 850, v Rusiji 800, v Švici 450, v Holandiji 300, v Belgiji 300; manj časnikov pa imajo Švedija, Norvegija, Dansko, bal-kanske države in Portugal. Združene države v Severni Ameriki imajo 12.500 listov, Kanada in Avstralija vsaka po 700. V Aziji izhaja 300 različnih časnikov in od teh dve tretjini v Japanu. V Afriki izhaja le 200 časnikov. V angleščini izhaja 17.000, v nemščini 7800, v francoščini 6800, v španščini 1800, v italijanščini 1300 časopisov.

Telegrami.

Trst, 27. avgusta. Silna nevihta je divjala predvčerajšnjim tukaj in v okolici. V mestih Piranu, Rovinji in Poreči je povzročil vihar mnogo škode na hišah. na obrežji in po poljih. Tudi mnogo ljudi poškodoval je vihar bolj ali manj. Ladije, ki jih je dobil vihar na morji je potopil ali pa k obrežji pridržil. V Poreči je vrgla nevihta nekaj čolnov na obrežje ter jih razbila.

Linc, 27. avgusta. Pri današnji volitvi v mestni skupini je izvoljenih 13 liberalcev in trije konservativci. V Lincu bo ožja volitev.

Berolin, 27. avgusta. „Nordd. Allg. Ztg.“ zagotavlja od verjetne strani, da ni v tamošnjih političkih krogih ničesar znano o nameravanem prihodu ruskega carja in carice letošnje jesen v Berolin. Istotako ni utemeljeno poročilo, da se podasta nemški cesar in cesarica na potovanje v Monco ali v Rim.

Sofija, 28. avgusta. Del rezervistov z 1882. in 1883. l. je pozvan k 14dnevnim vajam.

Carigrad, 28. avgusta. Veliki vezir paša Kiamil bo bržkone odstavljen, njegov naslednik bo skoraj gotovo paša Said, ki je bil tudi pred njim veliki vezir.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
opazovanja						
7. u. jut.	736.6	11.7	sl. sever	jasno		
27. 2. u. pop.	735.5	24.5	sl. jzap.	del. oblak.	0.00	
9. u. zveč.	735.9	15.7	sl. zap.	jasno		
Srednja temperatura 17.3°, za 0.3° pod normalom						

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)
28. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	87 gld. 95 kr.
Srebrna 5 1/2 „ 100 „ 16% „	89 „ 75 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	106 „ 95 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 20 „
Akcije avstr.-ogerske banke	956 „ 50 „
Kreditne akcije	308 „ — „
London	112 „ 55 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	8 „ 98 „
Cesarski cekini	5 „ 37 „
Nemške marke	55 „ 22 1/2 „

Zahvala.

I. kranjsko-veteransko društvo v Domžalah je bilo doposlano dne 18. avgusta t. l. 10 gld. na korist društvu od čast. gosp. J. Strupl-jja, beneficijata v Domžalah, kot častnega uda.

Takemu blagemu in posnemanja vrednemu postopanju izreka gori omenjeno društvo čast. gospodu beneficijatu najbolj iskreno zahvalo.

Domžale, dne 27. avgusta 1890.

(1)

I. kranjsko veteransko društvo v Domžalah.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kiškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstrance, kelihov, svetilnic, svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju pozlatim in posrebrim. Na blagovoljna vprašanja rado-voljno odgovarjam. (52—35)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli šte. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Kovertes s firmo

Katoliška Tiskarna

po nizke ceni.

Ravnokar je izšla knjiga:

Izpovedanja TAXIL:

18 pol 8°.

Cena 60 kr., po pošti 65 kr.

Dobiva se

v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

OLJNATE BARVE

kositarских пуšicah po pol in jeden kilo
priporoča najceneje

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.